

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ SAMOCHODOWYCH
IM. INŻ. TADEUSZA TAŃSKIEGO W POZNANIU**

(Tekst ujednolicony stan na dzień 21.12.2021 r.)

Spis treści:

1. WYCHOWANIE

1.1 Założenia ogólne	2
1.2 Cele wychowawcze szkoły	2
1.3 Zadania wychowawcze szkoły	3
1.4 Katalog postaw ucznia	6
1.5 Wizja szkoły	7
1.6 Misja szkoły	8

2. PROFILAKTYKA

2.1 Założenia programu	9
2.2 Cele programu	10
2.3 Wyodrębnione czynniki ryzyka	12
2.4 Wyodrębnione zachowania ryzykowne i ich przyczyny	12
2.5 Zadania profilaktyki szkolnej	15
2.6 Oddziaływania profilaktyczne - poziomy profilaktyki	15
2.7 Strategie profilaktyczne	16
2.8 Formy realizacji programu	17
2.9 Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych	17

1.1 Założenia ogólne

Priorytet w wychowaniu młodego człowieka powinna mieć rodzina. Rodzice kształtują system wartości dziecka, zasadniczo wpływają na jego osobowość i kulturę społeczną. Oni też ponoszą główną odpowiedzialność za proces wychowawczy dziecka. Szkoła pełni więc funkcję wspierającą rodziców w wychowaniu ich dzieci. Istotne jest wyznaczenie wspólnego systemu akceptowanych wartości, postaw i norm moralnych. Zawierają się one w ustalonej wizji i misji szkoły oraz wytyczają kierunek działań wychowawczych.

Program wychowawczo-profilaktyczny opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli Zespołu Szkół, Samorząd Uczniowski i rodziców. Jest on przyjętą w szkole koncepcją wychowania, zmierzającą do kształtowania osobowości ucznia i wszechstronnego jego rozwoju pod kierunkiem nauczycieli, opisaną przez cele, zadania i zakres ich realizacji. Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół jest spójny, otwarty i perspektywiczny.

Wychowanie to świadomie organizowana działalność społeczna oparta na stosunku wychowawczym między wychowankiem a wychowawcą, której celem jest wywołanie zamierzonych zmian w osobowości postawach wychowanka. Zmiany te obejmują stronę:

- 1) poznawczo instrumentalną (poznawanie rzeczywistości i umiejętne oddziaływanie na nią);
- 2) emocjonalno - motywacyjną (kształtowanie stosunku człowieka do świata i ludzi, jego postaw i wartości).

Opieka to ogół działalności podejmowanej przez Zespół Szkół w celu zaspokojenia codziennych potrzeb młodzieży oraz wszechstronnego rozwoju ich osobowości.

Wychowanie i opieka są pojęciami i działaniami bliskoznacznymi, uzupełniającymi się wzajemnie.

1.2 Cele wychowawcze szkoły

Główne cele wychowawcze Zespołu Szkół to przede wszystkim:

- 1) kształtowanie postaw służących wszechstronnemu rozwojowi osobowości uczniów;
- 2) wdrażanie stylu wychowania opartego na indywidualizacji, podmiotowości i samodzielności uczniów;
- 3) rozwijanie partnerskiego współdziałania podmiotów wychowania;
- 4) podnoszenie jakości pracy wychowawczej szkoły oraz jej efektów edukacyjnych.

1.3 Zadania wychowawcze szkoły

W Zespole Szkół zadania wychowawcze realizują w zależności od swoich kompetencji wszystkie organy szkoły, osoby którym powierzono stanowiska kierownicze lub inne stanowiska i funkcje, wszyscy nauczyciele i rodzice uczniów. Pomimo realizacji zróżnicowanych zadań są one spójne i wzajemnie się uzupełniają.

Do zadań wychowawczych Rady Pedagogicznej należy:

- 1) diagnozowanie sytuacji wychowawczej w szkole;
- 2) proponowanie działań o charakterze strategicznym;
- 3) określanie zapotrzebowania oddziałów na konkretne programy profilaktyczne;
- 4) zatwierdzanie zmian w obowiązujących programach i planach pracy;
- 5) inspirowanie działań innowacyjnych dotyczących wychowania i opieki;
- 6) prognozowanie potrzeb szkoły w zakresie oddziaływań wychowawczych.

Do zadań wychowawczych wychowawcy klasy należy:

- 1) rozpoznanie środowiska uczniów i klasy;
- 2) diagnozowanie potrzeb wychowawczych uczniów;
- 3) prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, kontrolowanie frekwencji i rozpatrywanie wniosków o usprawiedliwienie nieobecności;
- 4) rozwiązywanie bieżących problemów wychowawczo-opiekuńczych w klasie przy udziale uczniów, rodziców i innych nauczycieli;
- 5) opracowywanie i realizacja planu pracy wychowawcy klasy przy współudziale rodziców i uczniów;
- 6) zapoznajanie uczniów i ich rodziców z tradycjami Zespołu Szkół, jego Statutem oraz obowiązującymi regulaminami, procedurami i instrukcjami;
- 7) kontrolowanie realizacji podjętych przez zespół klasowy i poszczególnych uczniów zadań i zobowiązań;
- 8) realizacja wspólnie z rodzicami i uczniami imprez klasowych, wycieczek i innych zajęć wychowawczo-opiekuńczych;
- 9) zapewnienie warunków do indywidualnej samorealizacji każdego ucznia;
- 10) dbanie o właściwy rozwój intelektualny oraz kształtowanie odpowiednich postaw uczniów;
- 11) ustalanie wspólnie z klasą i każdym uczniem jego oceny zachowania;
- 12) pełnienie funkcji rzecznika praw uczniów swojego oddziału w przypadku zaistnienia takiej potrzeby;
- 13) współpraca z opiekunem warsztatowym lub koordynatorem praktyk zawodowych;
- 14) udział, w zależności od potrzeb, w pracach komisji wychowawczej.

Do zadań wychowawczych nauczycieli Zespołu Szkół należy:

- 1) współpraca z wychowawcami klas w zakresie wychowania i opieki;
- 2) informowanie wychowawców klas o problemach uczniów związanych z postępami w nauce i zachowaniu;
- 3) uczestniczenie w imprezach organizowanych przez uczniów i wychowawców poszczególnych klas w celu lepszego ich poznania;
- 4) wspieranie uczniów uzdolnionych z danego przedmiotu, przygotowywanie ich do udziału w konkursach turniejach i olimpiadach;
- 5) prowadzenie konsultacji i porad dla uczniów i rodziców.

Do zadań wychowawczych psychologa i pedagoga szkolnego należy:

- 1) współpraca z kadrą kierowniczą i organami Zespołu Szkół oraz nauczycielami, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych;
- 2) przeprowadzanie wśród uczniów, rodziców i nauczycieli ankiet diagnozujących ich problemy i potrzeby;
- 3) wspomaganie pracy wychowawców klas;
- 4) prowadzenie zajęcia integracyjno-adaptacyjnych oraz o charakterze terapeutycznym;
- 5) współpraca z rodzicami uczniów wymagających szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki;
- 6) wspomaganie rozwoju psychicznego uczniów i efektywność uczenia się;
- 7) udzielanie indywidualnej pomocy psychologicznej uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- 8) diagnozowanie środowiska wychowawczego uczniów i analizowanie czynników wpływające na ich rozwój i zachowanie w środowisku szkolnym i rodzinnym;
- 9) opracowywanie, na podstawie zdiagnozowanych problemów społeczności szkolnej, planu pracy wychowawczo-opiekuńczej szkoły oraz monitorowanie jego realizacji i formułowanie wniosków na kolejne lata;
- 10) inicjowanie zmian i aktualizacji Programu wychowawczego i Programu profilaktyki Zespołu Szkół;
- 11) rozwiązywanie trudności i problemów powstające na tle konfliktów rodzinnych, rówieśniczych i środowiskowych;
- 12) współpraca z poradniami psychologicznymi oraz instytucjami wspomagającymi wychowanie w zakresie diagnozy oraz metod i form pomocy udzielonej uczniom;
- 13) prowadzenie programów profilaktycznych z zakresu wychowania zdrowotnego i profilaktyki uzależnień;
- 14) wykonywanie innych obowiązków powierzonych przez Dyrektora Zespołu Szkół w zakresie działalności wychowawczej i opiekuńczej.

Do zadań wychowawczych wicedyrektorów Zespołu Szkół oraz innych osób, którym powierzono stanowiska kierownicze należy:

- 1) współpraca z wychowawcami klas, nauczycielami, psychologiem i pedagogiem szkolnym w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych;
- 2) nadzorowanie i kontrolowanie pracy wychowawców klas i nauczycieli;
- 3) sprawowanie nadzoru pedagogicznego (w tym nad pracą pedagoga i psychologa szkolnego, realizacją zajęć z wychowawcą, zadaniami wykonywanymi przez opiekunów warsztatowych);
- 4) zatwierdzanie rocznych planów pracy podległych im wychowawców klas.

Do zadań wychowawczych Dyrektora Zespołu Szkół należy:

- 1) nadzorowanie pracy zespołów i komisji w zakresie pracy wychowawczo-opiekuńczej;
- 2) współpraca z pozostałymi organami Zespołu Szkół w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych i opiekuńczych;
- 3) diagnozowanie oczekiwań uczniów i rodziców wobec Zespołu Szkół w zakresie działalności wychowawczo-opiekuńczej;
- 4) inspirowanie i inicjowanie zmian w zakresie tworzenia i uaktualniania planów pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej;
- 5) nadzorowanie realizacji zatwierdzonych planów pracy Zespołu Szkół;
- 6) koordynowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom oraz wspieranie w tym zakresie nauczycieli.

Do zadań wychowawczych Rady Rodziców należy:

- 1) analizowanie i diagnozowanie opinii rodziców na temat nauczania i wychowania;
- 2) współtworzenie i opiniowanie planów pracy Zespołu Szkół;
- 3) zatwierdzanie we współpracy z innymi organami Zespołu Szkół programu wychowawczego i programu profilaktyki;
- 4) współpraca z innymi organami Zespołu Szkół w zakresie doskonalenia pracy wychowawczej i opiekuńczej;
- 5) udzielanie pomocy materialnej uczniom będącym w trudnej sytuacji i dofinansowywanie imprez organizowanych dla uczniów;
- 6) dofinansowywanie nagród dla wyróżniających się uczniów.

Do zadań wychowawczych rodziców (prawnych opiekunów) należy:

- 1) współpraca z nauczycielami i wychowawcą klasy w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych i opiekuńczych;
- 2) aktywne uczestnictwo w tworzeniu planów pracy wychowawcy w danym roku szkolnym;
- 3) przekazywanie uwag, opinii i propozycji dotyczących wychowania i opieki (poprzez swoich przedstawicieli) Radzie Rodziców;
- 4) uczestniczenie w ankietach i sondażach związanych z diagnozowaniem i mierzeniem jakości pracy szkoły;

- 5) pomoc w organizowaniu imprez klasowych i szkolnych;
- 6) wspieranie działań Zespołu Szkół poprzez swoją pracę i udzielaną pomoc finansową i rzeczową.

Do zadań wychowawczych Rady Samorządu Uczniowskiego należy:

- 1) współpraca z innymi organami Zespołu Szkół oraz członkami społeczności szkolnej w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych i opiekuńczych;
- 2) współdecydowanie o życiu i pracy szkoły poprzez współtworzenie i opiniowanie planów pracy Zespołu Szkół;
- 3) opiniowanie zachowania uczniów i pracy nauczycieli;
- 4) obrona praw uczniów i pomoc w rozwiązywaniu ich problemów;
- 5) promowanie właściwych zachowań i postaw obywatelskich,
- 6) rozwijanie cech i umiejętności przywódczych oraz pracy w zespole;
- 7) organizowanie imprez szkolnych i pozaszkolnych;
- 8) podejmowanie akcji charytatywnych na rzecz osób potrzebujących.

1.4 Katalog postaw ucznia

Wszelkie działania wychowawcze zmierzają do wykształcenia i utrwalenia, zgodnie ze Statutem Zespołu Szkół, następujących postaw uczniów:

- 1) uczciwości;
- 2) wiarygodności;
- 3) odpowiedzialności;
- 4) wytrwałości;
- 5) poczucia własnej wartości;
- 6) szacunku dla innych ludzi;
- 7) ciekawości poznawczej;
- 8) kreatywności;
- 9) przedsiębiorczości;
- 10) kultury osobistej;
- 11) gotowości do uczestnictwa w kulturze;
- 12) podejmowania inicjatyw i pracy zespołowej;
- 13) poszanowania tradycji i kultury polskiej, europejskiej oraz innych narodów;
- 14) tolerancji.

WIZJA SZKOŁY- POŻĄDANY OBRAZ SZKOŁY

Wszyscy członkowie społeczności Zespołu Szkół Samochodowych dążą do tego, aby szkoła była:

- bezpieczna;
- akceptowana i pozytywnie odbierana przez uczniów;
- wychowująca w duchu szacunku, tolerancji i zrozumienia dla innych ludzi;
- ciesząca się dużym uznaniem i dobrą opinią w środowisku lokalnym i regionie;
- rozwijająca zainteresowania uczniów i dbająca o ich indywidualny rozwój;
- ucząca samodzielnego poszukiwania i zdobywania wiedzy;
- uświadamiająca uczniom konieczność systematycznego podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez całe życie;
- otwarta, której uczniowie mają świadomość przynależności do społeczeństwa europejskiego, ale jednocześnie rozwijająca przywiązanie do tradycji narodowych i regionalnych;
- wyposażająca absolwentów w rzetelną wiedzę i praktyczne umiejętności niezbędne do dalszego kształcenia lub podjęcia pracy zawodowej.

MISJA SZKOŁY- ZASADY, WARTOŚCI I ZADANIA PRZYJĘTE W CELU REALIZACJI WIZJI

Zespół Szkół Samochodowych to szkoła o bogatej tradycji, która od chwili powstania w 1958 roku:

- kształci w zawodach związanych z techniką motoryzacyjną;
- stale modyfikuje i wzbogaca ofertę edukacyjną stwarzając warunki pozwalające uczniom rozwijać swoje zainteresowania;
- wykorzystuje w procesie nauczania nowoczesną bazę dydaktyczną;
- ściśle współpracuje z koncernami samochodowymi i lokalnymi pracodawcami;
- wspomaga uczniów mających trudności w nauce oraz wymagających szczególnej pomocy i opieki;
- podejmuje różnorodne działania mające na celu kształtowanie właściwych postaw uczniów opartych na szacunku, tolerancji i niesieniu pomocy potrzebującym;
- stwarza warunki do rozwoju samorządności uczniowskiej;
- umacnia swoją pozycję w środowisku lokalnym i regionie;
- stale monitoruje i analizuje uzyskiwane efekty swojej działalności oraz dba o systematyczne doskonalenie jakości swojej pracy;
- motywuje nauczycieli do doskonalenia i rozwoju zawodowego oraz podnoszenia swoich kwalifikacji;
- dba o bezpieczne i atrakcyjne warunki nauki i pracy;
- funkcjonuje w oparciu o określone procedury i zasady, opracowane na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

2.1 Założenia programu dotyczącego profilaktyki

Profilaktyka uznawana jest za ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Szczególnego znaczenia nabiera ona wśród młodych ludzi, kiedy kształtuje się u nich hierarchia wartości, doskonali się relacje z innymi ludźmi, wzmacnia się poczucie pewności siebie oraz kształcą się skomplikowane procesy myślowe. Szkolny program profilaktyczny obejmuje całą społeczność szkolną: uczniów objętych oddziaływaniami profilaktycznymi, rodziców, nauczycieli oraz innych pracowników szkoły realizujących cele programów profilaktyki. Niniejszy Program wychowawczo-profilaktyczny to ogół działań mających na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny, ochronę uczniów przed zakłóceniami w rozwoju oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń. Dostosowany jest do poziomu rozwojowego uczniów. Realizowany w oparciu o współpracę z rodzicami, instytucjami oświatowymi, instytucjami wspierającymi proces wychowawczo-opiekuńczy szkoły. Tworzenie w Zespole Szkół tego programu zostało poprzedzone diagnozą potrzeb naszych uczniów, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań otoczenia. Program ten podlega również ciągłej ewaluacji i w zależności od potrzeb, jest okresowo uaktualniany. Działalność profilaktyczna Zespołu Szkół pozostaje w ścisłym związku z działalnością profilaktyczną w środowisku lokalnym, gdyż środowisko odgrywa ważną rolę w kształtowaniu osobowości ucznia.

Aby profilaktyka odniosła właściwy skutek, szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:

- 1) placówki oświatowo-kulturalne:
 - a) uczestnictwo w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym;
 - b) udział w konkursach o tematyce profilaktycznej;
 - c) uczestnictwo w seansach filmowych o charakterze profilaktycznym.
- 2) placówki opiekuńcze (Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Poradnia Uzależnień, MONAR, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Kurator Sądowy):
 - a) pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce;
 - b) pomoc uczniom z rodzin uzależnionych i patologicznych;
 - c) udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;
 - d) udział w prelekcjach i zajęciach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy, policję i innych specjalistów.
- 3) inne (np. policja, służba zdrowia itp.).

2.2 Cele programu

Celem programu wychowawczo-profilaktycznego jest przygotowywanie młodego człowieka do dokonywania wyborów takich, aby nie szkodziły ani jemu samemu ani innym. Jest to pomoc w pracy nad samorozwojem i kształtowaniem systemu wartości młodzieży.

Do celów ogólnych programu w sferze profilaktyki zalicza się:

- 1) dostarczenie uczniom i nauczycielom wiedzy i umiejętności do skutecznego przeciwdziałania i radzenia sobie z zagrożeniami dla zdrowia i jakości życia;
- 2) osłabienie czynników ryzyka;
- 3) zacieśnienie współpracy ze środowiskiem domowym ucznia, jak również instytucjami wspomagającymi rodzinę i promującymi zdrowy styl życia;
- 4) sprawne reagowanie na terenie szkoły w sytuacji pojawienia się zagrożenia;
- 5) stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania uczniów w szkole;
- 6) stworzenie warunków funkcjonowania szkoły wolnej od zagrożeń;
- 7) opracowanie bieżącego działania dopasowanego do określonych przypadków;
- 8) zapobieganie poprzez odpowiednią działalność profilaktyczną takim uzależnieniom jak: nikotynizm, narkomania, alkoholizm, zagrożenia m.in. HIV i AIDS;
- 9) kształtowanie właściwego zachowania uczniów;
- 10) utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój.

Wśród społeczności szkolnej wyodrębnia się trzy grupy ryzyka:

- a) niskiego;
- b) podwyższonego;
- c) najwyższego.

Cele operacyjne programu wychowawczo-profilaktycznego, dotyczące całej społeczności szkolnej, czyli tzw. grupy niskiego ryzyka:

- 1) szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go;
- 2) troska o realizację obowiązku szkolnego – przeciwdziałanie absencji oraz dbanie o dyscyplinę;
- 3) poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń; pomoc uczniom mającym trudności w nauce oraz sprawiającym problemy wychowawcze;

- 4) budowanie wśród uczniów motywacji do nauki;
- 5) budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji i przemocy rówieśniczej;
- 6) propagowanie zdrowego stylu życia;
- 7) uwrażliwianie młodzieży na zagrożenia współczesnego świata;
- 8) kształtowanie u młodzieży odpowiedzialności za własne życie i zdrowie;
- 9) uwrażliwienie młodzieży na niesienie pomocy słabszym i pokrzywdzonym;
- 10) współdziałanie z rodzicami w zakresie profilaktyki – wczesna interwencja – udzielanie pomocy;
- 11) powiększanie poczucia bezpieczeństwa i kompetencji rodziców poprzez wskazanie, co robić i gdzie szukać pomocy w sytuacji problemowej;
- 12) szerzenie wśród uczniów wiedzy na temat efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem;
- 13) budowanie przez uczniów pozytywnego obrazu własnej osoby;
- 14) pogłębianie i wzmacnianie wśród uczniów naturalnych systemów wsparcia tj.: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość;
- 15) szerzenie wśród uczniów wiedzy na temat skutków przyjmowania środków psychoaktywnych i podejmowania przez nich racjonalnych decyzji.

Cele operacyjne programu wychowawczo-profilaktycznego dotyczące uczniów z tzw. grupy podwyższonego ryzyka:

- 1) uczniowie prezentują postawy sprzyjające podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych ze spożywaniem alkoholu i przyjmowaniem środków odurzających;
- 2) uczniowie posiadają takie umiejętności interpersonalne, jak: chronienie siebie w sytuacji nacisku grupowego, otwartość, empatia, odreagowanie napięć i budowanie udanych relacji z ludźmi;
- 3) uczniowie potrafią rozwiązywać problemy – określają i akceptują różnice zdań, poszukują rozwiązań, są przygotowani do radzenia sobie z trudnościami wieku młodzieńczego.

Cele operacyjne programu wychowawczo-profilaktycznego dotyczące uczniów z tzw. grupy najwyższego ryzyka:

- 1) rodzice dzieci uzależnionych posiadają wiedzę pozwalającą na rozpoznawanie, czy ich dzieci są pod wpływem substancji psychoaktywnych;

- 2) uczniowie i rodzice posiadają rzetelną wiedzę o uzależnieniach i ich wpływie na funkcjonowanie organizmu osoby uzależnionej;
- 3) uczniowie i rodzice rozpoznają motywy sięgania po środki uzależniające;
- 4) uczniowie i rodzice dysponują wiedzą o możliwościach znalezienia pomocy w specjalistycznych ośrodkach, grupach wsparcia itp.

2.3 Wyodrębnione czynniki ryzyka

Do wyodrębnionych czynników ryzyka zdiagnozowanych w Zespole Szkół należą:

- 1) środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, promujące negatywne wzorce zachowań;
- 2) grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne;
- 3) brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- 4) dostęp do środków i substancji psychoaktywnych;
- 5) czerpanie negatywnych wzorców z mediów;
- 6) brak zachowania zasad bezpieczeństwa w drodze, domu i szkole;
- 7) współczesne zagrożenia związane z terroryzmem;
- 8) sytuacja rodzinna (rodziny niepełne);
- 9) nauczanie zdalne, pandemia.

2.4 Wyodrębnione zachowania ryzykowne i ich przyczyny

Na podstawie przeprowadzonych badań, diagnoz oraz obserwacji wyodrębniono w Zespole Szkół następujące zachowania ryzykowne:

- 1) brak kultury osobistej - przyczyny:
 - a) obyczaj środowiskowy;
 - b) wzorce wyniesione z domu;
 - c) chęć zaimponowania;
 - d) wyraz buntu, manifestowanie dorosłości;
 - e) wzorce w mediach;
 - f) złe relacje nauczyciel-uczeń;

- g) brak reakcji nauczycieli i innych osób dorosłych;
 - h) ubóstwo językowe;
 - i) nadużywanie wulgaryzmów.
- 2) brak zainteresowania nauką - przyczyny:
- a) lenistwo;
 - b) brak właściwej motywacji;
 - c) brak nawyku systematycznej pracy;
 - d) negatywny wpływ grupy rówieśniczej;
 - e) brak zainteresowania i pomocy ze strony rodziców;
 - f) niedostosowanie wymagań do poziomu uczniów;
 - g) nudne, nieciekawie prowadzone lekcje, brak aktywizujących metod nauczania i właściwego wykorzystania pomocy i środków dydaktycznych;
 - h) brak właściwej dyscypliny podczas zajęć utrudniający skoncentrowanie się na omawianym temacie;
 - i) nauczanie zdalne, izolacja.
- 3) palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie innych środków psychoaktywnych - przyczyny:
- a) ciekawość;
 - b) wpływ reklamy w mediach;
 - c) wzorowanie się na dorosłych;
 - d) moda;
 - e) przekora, bunt;
 - f) sytuacja domowa;
 - g) negatywny wpływ grupy rówieśniczej;
 - h) wpływ pandemii;
 - i) izolacja.

- 4) zachowania agresywne - przyczyny:
- a) negatywne wzorce w mediach;
 - b) sposób na odreagowanie stresu;
 - c) chęć dominowania, zaistnienia w grupie;
 - d) moda na agresję w grupie rówieśniczej;
 - e) nieumiejętność radzenia sobie z problemami;
 - f) odpowiedź na prowokację.
- 5) relacje z rówieśnikami – przyczyny:
- a) pandemia;
 - b) izolacja;
 - c) brak integracji.
- 6) brak empatii oraz kontroli emocji – przyczyny:
- a) pandemia;
 - b) nauczanie zdalne;
 - c) izolacja;
 - d) promowanie obojętności w mediach;
 - e) złe wzorce w mediach.
- 7) brak koncentracji i uważności – przyczyny:
- a) pandemia;
 - b) okres izolacji;
 - c) nadmierne korzystanie z Internetu;
 - d) uzależnienie od gier komputerowych.
- 8) nadużywanie Internetu, gier komputerowych i platform filmowych – przyczyny:
- a) izolacja;

- b) brak kontroli rodziców/opiekunów prawnych;
- c) pandemia;
- d) nawyki;
- e) brak alternatywnych form spędzania wolnego czasu/nuda.

2.5 Zadania profilaktyki szkolnej

Do zadań profilaktyki w Zespole Szkół należy przede wszystkim:

- 1) pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych;
- 2) rozwijanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną;
- 3) reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy;
- 4) motywowanie do podjęcia leczenia, terapii;
- 5) współpraca z rodzicami – przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń;
- 6) współpraca z policją - zajęcia prewencyjne dla młodzieży, prelekcje dla rodziców, szkolenia dla nauczycieli;
- 7) współpraca z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa – treningi ewakuacji.

Realizacją zadań profilaktyki w Zespole Szkół, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych potrzeb środowiska szkolnego oraz uświadomieniem współczesnych zagrożeń, zajmują się wyznaczone osoby. Ich zadania są ujęte w aktualizowanym corocznie Planie pracy wychowawczo-opiekuńczej szkoły.

2.6 Oddziaływania profilaktyczne - poziomy profilaktyki

Działania profilaktyczne w Zespole Szkół prowadzone są na trzech poziomach w zależności od stopnia ryzyka.

I poziom - profilaktyka pierwszorzędowa

Pierwszy poziom profilaktyki adresowany jest do grupy niskiego ryzyka, czyli praktycznie do całej społeczności szkolnej. Jej działania kierowane są do ludzi zdrowych i wspomagają prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Mają na celu promocję zdrowego stylu życia, opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zapobieganie lub zmniejszenie liczby zachowań ryzykownych. Na tym poziomie oddziaływań ważne jest rozwijanie różnorodnych umiejętności, które pozwalają każdemu radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi i przeżywanymi w związku z nimi emocjami. Realizatorami działań na tym poziomie są przede wszystkim nauczyciele wspierani przez psychologa i pedagoga szkolnego.

II poziom - profilaktyka drugorzędowa

Drugi poziom profilaktyki adresowany jest do grupy podwyższonego ryzyka, czyli osób przejawiających pierwsze objawy dysfunkcji (zaburzeń) np. uczniów eksperymentujących ze środkami odurzającymi. Celem działań profilaktycznych na tym poziomie jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, tworzenie warunków, które umożliwiają wycofanie się z zachowań ryzykownych. Realizatorami tych działań mogą być: psycholog i pedagog szkolny, inni specjaliści lub wykwalifikowani trenerzy prowadzący zajęcia na terenie Zespołu Szkół lub w specjalistycznych placówkach (np. poradniach psychologiczno-pedagogicznych).

III poziom - profilaktyka trzeciorzędowa

Trzeci poziom profilaktyki adresowany jest do grupy najwyższego ryzyka, czyli osób, u których rozwinięte już są symptomy choroby (zaburzeń) np. uzależnionych od narkotyków. Działania prowadzone na tym etapie mają na celu zablokowanie pogłębiania się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Z jednej strony przeciwdziałają nawrotom zaburzeń, z drugiej umożliwiają osobom uzależnionym prowadzenie życia akceptowanego społecznie. Na tym poziomie profilaktyka prowadzona jest w specjalistycznych placówkach przez lekarzy, psychologów, psychoterapeutów, rehabilitantów, pracowników socjalnych i specjalistów z zakresu resocjalizacji. Zadaniem Zespołu Szkół jest przede wszystkim właściwe i szybkie zdiagnozowanie problemu, wyselekcjonowanie uczniów uzależnionych (z zaburzeniami), skierowanie ich do odpowiednich specjalistów oraz wspieranie ich i monitorowanie w prowadzonej terapii i leczeniu. Działania profilaktyczne prowadzone są równolegle ze specjalistyczną terapią oraz po jej zakończeniu.

2.7 Strategie profilaktyczne

Profilaktyka w Zespole Szkół realizowana jest przez różne rodzaje strategii profilaktycznych.

Strategia informacyjna

Jej celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów. U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań.

Strategia edukacyjna

Strategia ta ma pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów, radzenie sobie ze stresem itp.). U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku umiejętności niezbędnych do życia w społeczeństwie.

Strategia działań alternatywnych

Celem tej strategii jest pomoc w zaspakajaniu ważnych potrzeb psychologicznych (np. sukcesu, przynależności) i osiąganie satysfakcji życiowej przez ułatwianie angażowania się w działalność akceptowaną społecznie (artystyczną, społeczną, sportową). Strategia ta zakłada, że wielu ludzi podejmuje zachowania ryzykowne ze względu na brak możliwości rozwoju zainteresowań i osiągania pozytywnych sukcesów.

Strategia interwencyjna

Celem jej jest wspieranie w sytuacjach kryzysowych osób mających trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów osobistych. Elementem interwencyjnym jest towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Formą realizacji tej strategii może być poradnictwo, telefon zaufania.

Strategie: informacyjną, edukacyjną i alternatywną stosuje się na wszystkich trzech poziomach profilaktyki. Strategię interwencyjną, jako działanie głębsze i bardziej zindywidualizowane, stosuje się przede wszystkim na poziomie drugim i trzecim.

2.8 Formy realizacji programu

Oddziaływania profilaktyczne prowadzone są m.in. w ramach:

- 1) zajęć z wychowawcą;
- 2) lekcji wychowania fizycznego oraz innych przedmiotów;
- 3) zajęć warsztatowych z uczniami;
- 4) zajęć pozalekcyjnych;
- 5) udziału w uroczystościach szkolnych, imprezach kulturalnych, wycieczkach szkolnych;
- 6) spotkań z pielęgniarką szkolną;
- 7) spotkań ze specjalistami (m.in. psychologami, pedagogami, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji i in. według potrzeb);
- 8) spotkań z rodzicami, indywidualnych kontaktów;
- 9) współpracy z instytucjami wspomagającymi (Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Strażą Miejską, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa i in.).

2.9 Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych

W wyniku realizacji programu w sferze profilaktyki uczniów:

- 1) uzyskuje pomoc psychologiczno – pedagogiczną;
- 2) uświadamia sobie zagrożenia i potrafi im się przeciwstawić;
- 3) identyfikuje się ze środowiskiem szkolnym i dostrzega korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia;
- 4) osiąga dojrzałą osobowość psychospołeczną.

Niniejszy tekst jednolity Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Zespołu Szkół Samochodowych im. inż. Tadeusza Tańskiego w Poznaniu wchodzi w życie z dniem 21 grudnia 2021 roku. Jednocześnie z dniem 21.12.2021 traci moc tekst jednolity Programu z dnia 28.09.2017 roku.

Program pozytywnie zaopiniowany przez Radę Samorządu Uczniowskiego ZSS na zebraniu w dniu 16.11.2021 (uchwała RSU nr 2/2021/22 z dnia 16.11.2021).

.....
Przewodniczący Prezydium
Rady Samorządu Uczniowskiego ZSS

Program zatwierdzony przez Radę Rodziców ZSS na zebraniu w dniu 27.10.2021 r. (uchwała RR nr 5/2021/22 z dnia 27.10.2021 r.).

.....
Przewodniczący Prezydium
Rady Rodziców ZSS

Program zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną ZSS na zebraniu w dniu 21.12.2021r. (uchwała RP nr 51/2021/22 z dnia 21.12.2021 r.).

.....
Przewodniczący Rady Pedagogicznej ZSS

